

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudců Petra Mikeše a Jitky Zavřelové v právní věci žalobce: **B. V.**, proti žalovanému: **Nejvyšší státní zastupitelství**, se sídlem Jezuitská 585/4, Brno, o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 8. 2023, čj. 1 SIN 314/2023-6, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 21. 11. 2023, čj. 18 A 59/2023-20,

t a k t o :

- I. Návrh žalobce na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti **se z a m í t á .**
- II. Kasační stížnost **se z a m í t á .**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Vrchní státní zastupitelství v Praze rozhodnutím ze dne 28. 6. 2023, čj. SIN 37/2023-13, odmítlo žádost žalobce o poskytnutí informace, a to z důvodu zneužití práva. Prvostupňový orgán poukázal na to, že žalobce podává žádosti pravidelně a jejich předmět je prakticky totožný. Proti danému rozhodnutí podal žalobce odvolání a žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím toto odvolání zamítl. Proti rozhodnutí žalovaného pak žalobce podal žalobu k Městskému soudu v Praze. V žalobě požádal o osvobození od soudního poplatku za podání žaloby a ustanovení zástupce. Městský soud v záhlaví uvedeným usnesením žádosti stěžovatele o osvobození a ustanovení zástupce zamítl. Dospěl totiž k tomu, že žalobce neosvědčil řádně nedostatek prostředků k úhradě soudního poplatku. Dále pak posoudil povahu a množství sporů, které žalobce vede (včetně této věci) a dospěl k závěru, že i kdyby žalobce tento nedostatek prostředků osvědčil, uplatňuje svá práva v řízení svévolným a šikanózním způsobem, a ani tak by proto nebylo možné stěžovatele od soudních poplatků osvobodit.

[2] Proti usnesení městského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost. V ní uvádí, že mu městský soud svévolně upírá právo na spravedlivý proces. Jeho věc je záležitostí rozhodujícího významu a městský soud se podílí na porušování stěžovatelových ústavních práv. Stěžovatel odkazuje na metodiku StB z roku 1982, která vedla ke koordinovanému porušování jeho práv. Uvádí, že musí vyžít za almužnu a že z něj městský soud dělá podvodníka.

[3] V kasační stížnosti vznáší stěžovatel také požadavek podle § 36 odst. 3 s. ř. s. Podáním kasační stížnosti proti procesnímu rozhodnutí městského soudu (s výjimkou procesního rozhodnutí, kterým se řízení o žalobě končí) však nevzniká stěžovateli poplatková povinnost (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 9. 6. 2015, čj. 1 As 196/2014-19, č. 3271/2015 Sb. NSS). Napadené usnesení nepochybně právě takovým procesním rozhodnutím je. Zároveň ani v řízení o kasační stížnosti nemohly vzniknout náklady státu, které by musel stěžovatel platit, pokud by nebyl osvobozen (§ 60 odst. 4 s. ř. s.). Zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost proto Nejvyšší správní soud nepožadoval a ani o stěžovatelově žádosti o osvobození od soudních poplatků nerozhodoval.

[4] Stěžovatel taktéž požádal o ustanovení zástupce („vznáším požadavek dle [...] § 30 + § 138 osř“). Z výše uvedeného usnesení rozšířeného senátu také plyne, že ač je povinné zastoupení stěžovatele bez příslušného právníckého vzdělání advokátem obecně jednou ze základních podmínek řízení o kasační stížnosti, ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s. se neuplatní v případech, kdy kasační stížnost směřuje proti procesnímu rozhodnutí učiněnému v řízení o žalobě, jež slouží pouze k zajištění podmínek řízení nebo jeho řádného průběhu. Takovým typem rozhodnutí je i nyní napadené usnesení. V daném případě tak ani podmínka povinného zastoupení stěžovatele advokátem splněna být nemusí. Nejvyšší správní soud musel přesto posoudit návrh stěžovatele na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti, neboť ačkoliv jeho zastoupení advokátem v tomto řízení není obligatorní, je jistě možné.

[5] Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. může předseda senátu navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát. Z citovaného ustanovení vyplývá, že navrhovateli lze ustanovit zástupce tehdy, jestliže jsou kumulativně splněny dvě podmínky: 1) jde o účastníka, u něhož jsou dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, a 2) je to nezbytně třeba k ochraně jeho práv.

[6] Nejvyšší správní soud ve shodě se svou existující rozhodovací praxí ve vztahu k obdobným věcem téhož stěžovatele (např. rozsudek ze dne 15. 9. 2023, čj. 5 As 172/2023-9) neshledal splnění druhé nutné podmínky pro ustanovení zástupce, tedy jeho nezbytnost k ochraně práv stěžovatele. Po zhodnocení obsahu kasační stížnosti totiž dospěl k závěru, že v projednávané věci není nezbytná potřeba zastoupení stěžovatele prokázána. Kasační stížnost má požadované základní náležitosti, a ačkoliv je velká část v ní uvedené argumentace irelevantní, je patrné alespoň v základní rovině, proč stěžovatel považuje usnesení městského soudu za nezákonné. Současně je zřejmé, čeho se stěžovatel kasační stížností domáhá. Napadené usnesení se týkalo především toho, zda jsou v případě stěžovatele splněny podmínky pro osvobození od soudního poplatku. Tuto nikterak komplikovanou otázku může Nejvyšší správní soud na základě podané kasační stížnosti a podkladů obsažených ve spise plně posoudit a věcně o ní rozhodnout, aniž by bylo třeba za tímto účelem stěžovateli

pokračování

ustanovovat zástupce. Ani stěžovatel v kasační stížnosti nepřiblížil, z jakého důvodu je ustanovení zástupce nezbytné k ochraně jeho práv. Za této situace tedy Nejvyšší správní soud návrh stěžovatele na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti zamítl (výrok I. tohoto rozsudku).

[7] Nejvyšší správní soud s ohledem na počet obdobných věcí stěžovatele vedených u tohoto soudu a svou předchozí praxi v těchto věcech (rozsudek NSS z 19. 11. 2021, čj. 3 As 306/2021-13), neshledal důvod k tomu, aby byl stěžovateli poskytnut další prostor k obstarání zástupce na své náklady. I pokud v minulosti totiž stěžovatel tuto možnost dostal, stejně ji nevyužil (usnesení NSS z 25. 4. 2019, čj. 9 As 48/2019-20 nebo usnesení NSS z 17.08.2023, čj. 4 As 266/2023-16). Soud proto přímo přistoupil k meritornímu posouzení kasační stížnosti a přezkoumal napadené usnesení městského soudu vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel.

[8] Kasační stížnost není důvodná.

[9] Jak uvedl již městský soud, Nejvyšší správní soud v minulosti vysvětlil, že osvobození od soudních poplatků (§ 36 odst. 3 s. ř. s.) „*nemá být institutem umožňujícím chudým osobám vést bezplatně spory podle své libosti*“. I pokud je účastník řízení nemajetný a zásadně by bylo namíste jej osvobodit od soudních poplatků, může soud výjimečně toto dobrodiní odepřít, a to zejména pro povahu sporů, které účastník vede (rozsudek ze dne 26. 10. 2011, čj. 7 As 101/2011-66, č. 2601/2012 Sb. NSS). Osvobození od soudních poplatků není namíste, pokud účastník řízení uplatňuje svá práva svévolným a šikanózním způsobem (rozsudek ze dne 24. 3. 2010, čj. 8 As 22/2010-91, shodně též rozsudek přímo ve věci nynějšího stěžovatele ze dne 11. 6. 2015, čj. 10 As 97/2015-15, body 13–14).

[10] Jak vysvětlil městský soud v napadeném usnesení, stěžovatel vyvolává velké množství sporů s různými orgány veřejné správy, ve kterých dokola opakuje stejná tvrzení. Na výsledky již proběhlých soudních řízení nereaguje a opakuje tatáž sdělení o křivdách a podvodech, které na něm byly spáchány. Typickým motivem stěžovatelových podání jsou odkazy na zločinné praktiky a represe a stále se vrací k metodice StB z roku 1982 a podpisu Charty 77. Zpravidla neobsahují žádné věcné námitky. Nejvyšší správní soud na základě vlastní činnosti potvrzuje, že stěžovatel tyto argumenty (a jim podobné, kterými do věci zahrnuje též soudy, policii a další orgány veřejné moci) opakuje i v kasačních stížnostech, včetně kasačních stížností proti usnesením krajských soudů o neosvobození od soudních poplatků a neustanovení zástupce (viz například rozsudky NSS ze dne 11. 11. 2022, čj. 3 As 229/2022-11, ze dne 15. 9. 2023, čj. 5 As 172/2023-9, nebo ze dne 28. 11. 2023, čj. 4 As 339/2023-9).

[11] Nejvyšší správní soud souhlasí s městským soudem, že nynější případ se od výše popsaného „standardu“ neodchyluje. Stěžovatel se žádostí o informaci pokouší domoci informací o tom, jak povinný subjekt postupoval v jeho předcházejících žádostech o poskytnutí informací. Jeho žaloba pak neobsahuje žádné věcné námitky a jde jen o sériové opakování již mnohokrát vznesených tvrzení. Městský soud tedy správně stěžovatele neosvobodil od soudních poplatků a neustanovil mu zástupce.

[12] Nejvyšší správní soud proto výrokem II. zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta poslední s. ř. s.). O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v dalším řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 19. února 2024

Milan Podhrázký
předseda senátu